

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційне дослідження Коби Л.М.

«Соціальна робота закладів загальної середньої освіти як засіб

профілактики правопорушень підлітків»,

подане на здобуття ступеня доктора філософії

за спеціальністю 231 – Соціальна робота

Дисертаційне дослідження Коби Л.М. присвячене актуальній та суспільно значущій проблемі соціальної роботи – профілактиці правопорушень серед підлітків в закладах загальної середньої освіти. В умовах сучасних соціальних трансформацій, воєнного стану, поширення ризиків соціальної дезадаптації дітей та молоді проблема попередження девіантної та протиправної поведінки підлітків набуває особливої актуальності. Саме тому пошук ефективних механізмів профілактики правопорушень у шкільному середовищі є важливим завданням як для теорії соціальної роботи, так і для практики діяльності ЗЗСО.

Актуальність теми дисертації не викликає сумнівів і визначається необхідністю удосконалення профілактичної діяльності закладів загальної середньої освіти шляхом упровадження інноваційних технологій соціальної роботи, спрямованих на зниження рівня соціальних ризиків та забезпечення соціального благополуччя учнівської молоді.

Структура дисертаційного дослідження є логічною. Позитивної оцінки заслуговує ґрунтовний аналіз теоретичних засад проблеми профілактики правопорушень серед підлітків. Авторкою переконливо доведено, що правопорушення підлітків є складним соціальним явищем, яке формується під впливом комплексу взаємопов'язаних соціальних, психологічних, педагогічних та правових чинників. Особливо цінним є підхід дослідниці до розгляду правопорушень не лише як юридичного факту, а як соціально детермінованого процесу, що зумовлений особливостями розвитку особистості підлітка та специфікою його соціального середовища. Авторка

доводить, що саме соціальна робота забезпечує інтеграцію діяльності різних суб'єктів профілактики, сприяє координації їхніх дій та створює умови для реалізації комплексного превентивного впливу на особистість підлітка.

Перевагою дисертації є розроблення та теоретичне обґрунтування технології соціальної роботи закладів загальної середньої освіти як засобу профілактики правопорушень підлітків. Важливо, що запропонована технологія має чітку процедурну логіку, охоплює етапи діагностики, планування, реалізації, моніторингу та корекції профілактичної діяльності, що забезпечує її практичну придатність до впровадження в діяльність закладів освіти.

Заслуговує уваги експериментальна частина дослідження. Результати експериментальної роботи свідчать про позитивну динаміку формування правомірної поведінки підлітків за когнітивним, мотиваційно-ціннісним та поведінковим критеріями. Отримані результати підтверджують ефективність розробленої технології соціальної роботи та доводять досягнення поставленої мети дослідження.

Поряд із безперечними науковими перевагами, дисертаційна робота містить окремі дискусійні положення та зауваження, які не знижують її загальної позитивної оцінки:

1. Доцільним було б більш детально представити особливості впливу сучасних викликів воєнного часу на процес профілактики правопорушень серед підлітків та врахування цих чинників у запропонованій технології соціальної роботи.

2. Потребує подальшого уточнення питання використання цифрових інструментів і технологій соціальної роботи в організації профілактичної діяльності закладів загальної середньої освіти.

3. У роботі доречно було б ширше висвітлити механізми міжвідомчої взаємодії психологічної служби закладів освіти з органами соціального захисту, правоохоронними структурами та громадськими організаціями в контексті реалізації профілактичних заходів.

4. Робота мала б більшу практичну значущість, якби авторка представила науково-методичні рекомендації щодо профілактики правопорушень серед підлітків для широкого кола фахівців соціальної сфери: соціальних працівників, соціальних педагогів, практичних психологів, а також для професійної підготовки майбутніх соціальних працівників.

Зазначені зауваження мають рекомендаційний характер і не впливають на загальну високу оцінку дисертаційного дослідження.

Дисертаційна робота Коби Л.М. «Соціальна робота закладів загальної середньої освіти як засіб профілактики правопорушень підлітків» є завершеним, самостійним, цілісним науковим дослідженням, яке характеризується науковою новизною, теоретичною та практичною значущістю, належним рівнем методологічного обґрунтування й достовірністю отриманих результатів.

За змістом, рівнем наукової новизни, теоретичним і практичним значенням, обсягом виконаних досліджень дисертаційна робота відповідає вимогам, встановленим для дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії, а її авторка – Коба Л.М. – заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 231 – Соціальна робота.

Рецензент:

д.п.н., професор,

професор кафедри соціальної педагогіки

ДЗ «Луганський національний університет

імені Тараса Шевченка»

 Л.О. Данильчук

